

В. Л. Скуратівський

Мелетинський Єлеазар Мойсейович

МЕЛЕТИНСЬКИЙ Єлеазар Мойсейович (22. 10. 1918, Харків – 16. 12. 2005, Москва) – мовознавець, історик культури. Син М. Мелетинського. Доктор філологічних наук (1968). Закін. Моск. інститут філософії, літ-ри та історії (1940), прискорені курси військ. перекладачів. Після нападу Німеччини на СРСР 1941 воював на Пд. і Кавказ. фронтах, виходив з оточення. 7 вересня 1942 заарешт. військ. контррозвідкою, 16 жовтня того ж року за звинуваченнями в шпигунстві й антирад. агітації засудж. до 10-ти р. таборів. У травні 1943 звільнений за станом здоров'я. Викладав у Середньоазій. (Ташкент) і Карело-фін. (м. Петрозаводськ, РФ) університетах. 6 травня 1949 заарешт. вдруге, у жовтні 1950 засудж. до 10-ти р. таборів. 1954 звільнений і реабіліт., повернувся до Москви. 1956–94 працював у Інституті світ. літ-ри РАН: зав. сектору фольклору; водночас 1989–94 – професор кафедри історії та теорії світ. культури Моск. університету; від 1992 – директор Інституту вищих гуманітар. дослідж. Рос. гуманітар. університету. Наукові праці М. присвяч. найбільш раннім формам дописем. міфопоетич. словесності та їхньому подальшому розвитку вже у вигляді писем., а отже власне літ. утворень худож. оповіді, від перших архаїч. їхніх зразків до сучас. письменства (цикл робіт про виникнення й подальше становлення скандинав., палеоазій., кавказ. та ін. епіки і її пізніші трансформації). У всьому часовому діапазоні світ. літ-ри розглянув знач. масив її художньо-словес. матеріалу в напрямі перебігу в ньому образ. фіксації люд. досвіду. М. створив унікал. підкреслено цілісну картину всього світ. словес. розвою та його типології – від давнини до сучасності. Брав активну участь у поверненні у літературозн. обіг літ. спадщини укр. авангарду (насамперед М. Семенка).

Основні праці

Герой волшебной сказки: Происхождение образа. Москва, 1958; Происхождение героического эпоса: Ранние формы и архаические памятники. Москва, 1963; «Эдда» и ранние формы эпоса. Москва, 1968; Поэтика мифа. Москва, 1976; 1995; 2000; Міф у романі ХХ століття // Всесвіт. 1977. № 3; Що ж таке міф? // Там само. № 10; Средневековый роман: Происхождение и классические формы. Москва, 1983; Введение в историческую поэтику эпоса и романа. Москва, 1986; Избранные статьи. Воспоминания. Москва, 1998.

Рекомендована література

1. Список основных научных трудов доктора филологических наук Е. М. Мелетинского: (К 70-летию со дня рождения) // Сов. этнография. 1989. № 1;
2. От мифа к литературе: Сб. в честь 75-летия Е. Мелетинского. Москва, 1993;
3. Люди и судьбы: Биобиблиогр. слов. востоковедов – жертв полит. террора в сов. период (1917–1991). С.-Петербург, 2003.

Бібліографічний опис:

Мелетинський Єлеазар Мойсейович / В. Л. Скуратівський // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2018. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-66192>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).